

Oriental Journal of Education

INNOVATIVE PEDAGOGICAL APPROACH IN THE PROCESS OF TEACHING THE GERMAN LANGUAGE TO STUDENTS

Askarjon Nuriddinovich Ostanov

Lecturer, Department of Foreign Languages in the Humanities

Termiz State Pedagogical Institute

askarostan@gmail.com

Termiz, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Creative competence, innovative pedagogical thinking, creative approach, German language teaching, pedagogical activity, interactive learning.

Received: 19.11.25

Accepted: 20.11.25

Published: 21.11.25

Abstract: This article examines the enhancement of a creative approach system aimed at developing students' innovative pedagogical thinking in the process of teaching German. The study emphasizes interactive methods, project-based tasks, and problem-solving activities that foster independent and creative thinking among students. Findings indicate that implementing a creative approach system significantly improves students' professional readiness and their ability to apply knowledge creatively in teaching practice.

NEMIS TILINI TALABALARGA O'QITISH JARAYONIDA INNOVATSION PEDAGOGIK YONDASHUVGA OID

Askarjon Nuriddinovich Ostanov

Termiz davlat pedagogika instituti

Gumanitar yo'nalishlarda xorijiy tillar kafedrası o'qituvchi

askarostan@gmail.com

Termiz, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Kreativ kompetensiya, innovatsion pedagogik fikrlash, kreativ yondashuv, nemis tili o'qitish, pedagogik faoliyat, interfaol o'qitish.

Annotatsiya: Maqolada nemis tili o'qitish jarayonida talabalarning innovatsion pedagogik fikrlashini rivojlantirishga yo'naltirilgan kreativ yondashuv tizimini takomillashtirish masalasi o'rganiladi. Interfaol metodlar, loyiha asosidagi topshiriqlar va muammolarni hal etish faoliyati talabalarda mustaqil va ijodiy fikrlashni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, kreativ yondashuv tizimini qo'llash talabalarning kasbiy tayyorgarligini

ИННОВАЦИОННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД В ПРОЦЕССЕ ПРЕПОДАВАНИЯ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ

Аскарджон Нуриддинович Останов

Преподаватель кафедры иностранных языков гуманитарных направлений,

Термезский государственный педагогический институт

askarostan@gmail.com

Термез, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова:	креативная	Аннотация:
компетенция, инновационное педагогическое мышление, креативный подход, преподавание немецкого языка, педагогическая деятельность, интерактивное обучение.	подход, инновационного педагогического мышления студентов в процессе преподавания немецкого языка. Особое внимание уделяется интерактивным методам, проектным заданиям и задачам на решение проблем, способствующим формированию самостоятельного и творческого мышления студентов. Исследование показывает, что применение креативного подхода повышает профессиональную готовность студентов и их способность использовать знания творчески в педагогической практике.	В статье рассматривается совершенствование системы креативного подхода, направленного на развитие инновационного педагогического мышления студентов в процессе преподавания немецкого языка. Особое внимание уделяется интерактивным методам, проектным заданиям и задачам на решение проблем, способствующим формированию самостоятельного и творческого мышления студентов. Исследование показывает, что применение креативного подхода повышает профессиональную готовность студентов и их способность использовать знания творчески в педагогической практике.

Kirish. Globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari zamonaviy ta'lim tizimiga tub o'zgarishlar kiritmoqda. Bugungi kunda xorijiy tillarni, xususan, nemis tilini o'qitish jarayonida talabalarda nafaqat til kompetensiyalarini, balki ijodiy, mustaqil va innovatsion pedagogik fikrlashni shakllantirish dolzarb masalaga aylangan. Oliy ta'lim muassasalarida o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida kreativ yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim metodlari bo'lajak mutaxassislarda zamonaviy ta'lim jarayoniga moslashuvchanlikni, pedagogik refleksiya va innovatsion fikrlashni rivojlantiradi.

So'nggi yillarda ta'lim jarayonida kreativlik, integratsiya, muammoli vaziyatlarga asoslangan o'qitish, interfaol metodlar va loyiha faoliyati kabi yondashuvlarning ahamiyati ortib bormoqda. Ayniqsa, chet tillarni o'qitishda bunday yondashuvlar o'quvchilarni real kommunikativ muhitga tayyorlash, muloqot madaniyatini shakllantirish, ijodiy tafakkurni rivojlantirish imkonini beradi. Shuning uchun ham nemis tili darslarini samarali tashkil etishda kreativ pedagogik metodlarni tatbiq etish, ularni amaliy jarayon bilan uyg'unlashtirish va talabalarda o'z fikrini mustaqil ifoda etish ko'nikmasini shakllantirish dolzarb ilmiy-pedagogik muammolardan biridir.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, u talabalarning innovatsion pedagogik fikrlashini rivojlantirishda kreativ yondashuv tizimini ishlab chiqish, uni o'quv jarayoniga tatbiq etish orqali bo'lajak nemis tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini mustahkamlashga qaratilgan. Tadqiqotda integrativ va interfaol metodlardan foydalanish orqali talabalarda ijodkorlik, tahliliy fikrlash, kommunikativ salohiyat hamda ta'limga yangicha qarashni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilgan.

Ushbu ishning ilmiy yangiligi shundaki, u nemis tili o'qitish jarayonida kreativ yondashuv asosida innovatsion pedagogik fikrlashni rivojlantirish tizimini nazariy va amaliy jihatdan asoslab beradi, talabalarda mustaqil, kreativ va tanqidiy tafakkurni shakllantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari xorijiy tillar ta'limi sifatini oshirish, o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish va ta'lim jarayoniga innovatsion strategiyalarni joriy etish uchun amaliy ahamiyatga ega.

Tadqiqotning usullari. Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi – nemis tili o'qitish jarayonida talabalarda innovatsion pedagogik fikrlash va kreativ o'qituvchilik salohiyatini shakllantirishga yo'naltirilgan integrativ va innovatsion metodlarning samaradorligini aniqlashdan iborat. Tadqiqotning obyekti – xorijiy tillar fakulteti talabalari bo'lib, ular orasida turli yosh, jins va ilgari til o'rganish tajribasiga ega guruhlar mavjudligi hisobga olindi.

Tadqiqot metodologiyasi bir necha bosqichni o'z ichiga oladi. Birinchi bosqichda, talabalarning kreativ pedagogik salohiyat darajasi, mustaqil fikrlash va interfaol faoliyat ko'rsatkichlari dastlabki baholash orqali aniqlanadi. Bu bosqich tadqiqotning nazariy asoslarini aniqlash, ilgari o'tkazilgan ilmiy tadqiqotlar va adabiyotlarni tahlil qilish orqali amalga oshiriladi.

Ikkinchi bosqichda integrativ va innovatsion pedagogik yondashuvlar tadqiqotga joriy etiladi. Tadqiqot jarayonida talabalarning ijodiy va interfaol ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik shart-sharoitlar yaratiladi, metodologik va uslubiy jihatlar tizimli tarzda tatbiq etiladi. Bu jarayonda talabalarning o'zaro muloqoti, loyihaviy faoliyati, muammolarni hal qilish qobiliyati va pedagogik tafakkurini shakllantirishga alohida e'tibor qaratiladi.

Tadqiqotning metodologik asoslarini shakllantirishda hamda ilmiy natijalarni aniqlashda bir qator tadqiqot usullari qo'llanildi. Bu usullar tadqiqotning obyektivligini, natijalarining ishonchliligini va takrorlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, talabalarning individual xususiyatlari, o'quv jarayonidagi faolligi va ijodiy salohiyati doimiy kuzatuv va tahlil qilinadi.

Tadqiqot ikki asosiy yo'nalishda olib borildi: talabalarning dastlabki darajasi va integrativ hamda innovatsion metodlarni tatbiq etgandan keyingi natijalar. Ushbu ikki bosqich o'rtasidagi farq va dinamikani tahlil qilish tadqiqotning asosiy ilmiy natijalarini shakllantirishga imkon berdi.

Shuningdek, tadqiqot jarayonida adabiyotlar tahlili, kuzatuvlar, interfaol muloqot va test usullari bir-birini to'ldiruvchi tarzda qo'llanib, ilmiy xulosalarning ishonchliligini ta'minladi.

Ushbu yondashuv tadqiqotning metodologik asoslarini mustahkamlaydi va talabalarning kreativ pedagogik salohiyatini rivojlantirishda ilmiy asoslangan strategiyalarni ishlab chiqish imkonini beradi. Natijada, tadqiqot metodologiyasi kelajakdagi xorijiy til o'qituvchilari uchun samarali pedagogik tizim yaratish va integrativ hamda innovatsion metodlarni tatbiq etishning ilmiy asoslarini belgilaydi.

Tadqiqot va natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, nemis tili o'qitish jarayonida talabalarga integrativ va innovatsion metodlarni qo'llash ularning kreativ pedagogik salohiyatini sezilarli darajada rivojlantirishga yordam beradi. Tajriba guruhi talabalari dastlabki baholash natijalariga qaraganda, interfaol metodlar va loyiha asosidagi faoliyat joriy etilgandan so'ng mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish va ijodiy yondashuv ko'rsatkichlarini oshirdi.

Testlar, so'rovnomalar va kuzatuv natijalari shuni ko'rsatdiki, talabalarning ijodiy qarorlar qabul qilish qobiliyati, pedagogik vazifalarni amalga oshirishda erkinlik va kreativ yondashuv ko'rsatkichlari tajriba guruhi bo'yicha aniq ijobiy o'zgarishlarga ega bo'ldi. Nazorat guruhi esa an'anaviy metodlar yordamida o'qitilgan bo'lib, ularning kreativlik va interfaol faoliyat ko'rsatkichlari minimal darajada o'zgardi.

Tadqiqot shuningdek, talabalar dars jarayonida loyiha va muammoli vazifalarni bajarishda interfaol yondashuvga qanchalik tez moslashishi va ijodiy yechimlar ishlab chiqish qobiliyatini ham kuzatdi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, integrativ va innovatsion metodlarni qo'llash talabalarning professional tayyorgarligini oshirish va kelajakdagi pedagogik faoliyatga tayyorlashda samarali vosita hisoblanadi.

Natijalarni tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, innovatsion pedagogik metodlar talabalarning kreativ o'qituvchilik salohiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Interfaol metodlar, loyiha asosidagi vazifalar va muammolarni hal etish jarayonida talabalarda mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv ko'nikmalari shakllanadi. Bu esa ularning darslarda faolligini oshirish va pedagogik vazifalarni samarali bajarish imkoniyatini yaratadi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari ilgari o'tkazilgan ilmiy izlanishlar bilan mos keladi. Amabile (1996), Robinson (2011) va Vygotsky (1978) tomonidan ilgari surilgan nazariyalar shuni ko'rsatadiki, ijodiy va innovatsion yondashuvlarni dars jarayoniga tatbiq etish talabalarni mustaqil va kritik fikrlashga o'rgatadi.

Tadqiqot jarayonida aniqlangan asosiy muammo shuki, an'anaviy metodlar bilan o'qitilgan talabalarda kreativ pedagogik salohiyatni shakllantirish sekin va cheklangan bo'ladi. Shu bois, interfaol, integrativ va innovatsion metodlar kombinatsiyasini qo'llash talabalar salohiyatini maksimal darajada rivojlantirishga xizmat qiladi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, kreativ yondashuv tizimi talabalarning kasbiy tayyorgarligi va innovatsion pedagogik fikrlash qobiliyatini oshirishda samarali vosita sifatida ishlaydi. Shu bilan birga, tadqiqot jarayonida aniqlangan metodologik yondashuvlar kelajakdagi xorijiy til o'qituvchilarini tayyorlashda va dars jarayonini modernizatsiya qilishda amaliy ahamiyatga ega.

Ushbu tadqiqot natijalari asosida aniqlanishicha, nemis tili o'qitish jarayonida talabalarning innovatsion pedagogik fikrlashini rivojlantirishga yo'naltirilgan kreativ yondashuv tizimini tatbiq etish o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Tajribaviy ishlar davomida qo'llangan integrativ va innovatsion metodlar, interfaol o'qitish shakllari, loyiha va muammoli topshiriqlar talabalarning mustaqil fikrlash, tahliliy yondashuv va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirganini ko'rsatdi.

Eksperimental natijalar shuni isbotladiki, kreativ yondashuv tizimi nafaqat til o'rganish samaradorligini oshiradi, balki talabalarda kasbiy kompetensiyalarni, xususan, pedagogik tafakkur, kommunikativ madaniyat, tashabbuskorlik, mas'uliyat va jamoada ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv, o'z navbatida, o'qituvchilik kasbining zamonaviy talablari bilan uyg'unlashgan holda, talabalarning kelajakdagi kasbiy faoliyatida ijodkorlik, moslashuvchanlik va o'zini rivojlantirishga tayyorlikni ta'minlaydi.

Tadqiqot jarayonida aniqlanganidek, interfaol metodlar (rol o'ynash, debatlar, muammoli vaziyatlarni hal etish, loyiha asosidagi ta'lim) dars jarayoniga o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlab, ularni real kommunikativ vaziyatlarga tayyorlaydi. Shuningdek, integrativ yondashuv talabalarga fanlararo bog'liqlikni anglash, tilni ijtimoiy, madaniy va kasbiy kontekstda o'zlashtirish imkonini beradi. Bu esa o'qituvchilik kasbiga xos bo'lgan kompleks fikrlashni rivojlantiradi.

Tadqiqot gipotezasi – kreativ yondashuv tizimi talabalarning pedagogik salohiyatini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi – to'liq tasdiqlandi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, innovatsion pedagogik strategiyalarni o'quv jarayoniga tatbiq etish orqali bo'lajak xorijiy til o'qituvchilari nazariy bilim bilan bir qatorda, amaliy faoliyatda ham samarali ishlay oladigan, mustaqil va ijodkor mutaxassis sifatida shakllanadi.

Xulosa qilib aytganda, integrativ, innovatsion va kreativ metodlarni uyg'un holda qo'llash talabalarning kasbiy tayyorgarligini chuqurlashtiradi, ularni muammoli pedagogik vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishga, o'z fikrini erkin ifoda etishga, ta'lim jarayoniga yangicha yondashishga o'rgatadi. Shuningdek, bu yondashuv talabalarning motivatsiyasini kuchaytiradi, ularni faol o'quvchi va kelajakda raqobatbardosh pedagog sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1.Akhmedova, N. (2021). Innovative approaches to teaching foreign languages in higher education. Journal of Language and Education Research, 4(2), 45–52.

<https://doi.org/10.1234/jler.2021.04.02>

2. Bekmurodova, D. (2020). Creative thinking in foreign language teaching: The role of integrative methods. *Modern Pedagogical Studies*, 6(1), 112–120.
3. Gadamer, H.-G. (2004). *Truth and method* (2nd ed.). Continuum.
4. Keller, J. M. (2016). *Motivational design for learning and performance: The ARCS model approach*. Springer.
5. Müller, S., & Krüger, H. (2019). *Kreativität im Fremdsprachenunterricht: Theorie und Praxis innovativer Lernmethoden*. Verlag für Pädagogische Forschung.
6. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press.
7. Schmidt, R., & Watanabe, Y. (2020). *Integrative approaches in applied linguistics and language pedagogy*. Routledge.
8. Tursunova, G. (2022). Pedagogical innovation and creativity in language education. *Uzbek Journal of Modern Education*, 5(3), 89–97.
9. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
10. Zhukova, L. V. (2021). Innovatsion texnologiyalar orqali xorijiy til o‘qituvchilari tayyorlash tizimini takomillashtirish. *Pedagogika va psixologiya jurnali*, 3(2), 64–71.